# Söz Sanatları: Abartma, Kişileştirme, Konuşturma, Karşıtlık, Benzetme

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

**KONU ÖZETİ**

- **Abartma:** Bir varlığı, olayı ya da durumu olduğundan çok daha büyük veya çok daha küçük göstermektir: "Seni bin kere aradım!"
- **Kişileştirme:** İnsan dışındaki varlıklara insana özgü duygu, düşünce ve davranışlar yüklemektir: "Rüzgâr kapımı çaldı, sonra kaçıp gitti."
- **Konuşturma:** İnsan dışındaki varlıkları konuşturmaktır: Saksı, "Bana su verir misin?" dedi. Konuşturmada kişileştirme de vardır.
- **Karşıtlık:** Birbirine karşıt kavram, olay ya da durumların bir arada kullanılmasıdır: "Kimi gece uyur, kimi gündüz."
- **Benzetme:** Aralarında benzerlik bulunan iki varlıktan birini ötekine benzetmektir. Genellikle **gibi, kadar, sanki** kullanılır: "Göl ayna gibi parlıyordu."
- **Katkısı:** Söz sanatları anlatımı etkileyici ve canlı kılar, okurun hayal kurmasını ve duyguları güçlü biçimde hissetmesini sağlar.

## KOLAY Isınma Soruları (1–10)

**1** Söz sanatlarını tanımlarıyla eşleştiriniz.
1) Abartma 2) Kişileştirme 3) Konuşturma 4) Karşıtlık
a) İnsan dışındaki varlıkları konuşturmak
b) Bir durumu olduğundan çok büyük ya da küçük göstermek
c) Karşıt kavramları bir arada kullanmak
ç) İnsan dışındaki varlıklara insana özgü özellikler vermek

**2** "Bu çantayı taşırken kollarım kopacak sandım."
Cümlede hangi söz sanatı vardır?
A) Kişileştirme B) Abartma C) Karşıtlık D) Konuşturma

**3** "Rüzgâr pencereme vurup beni uykumdan uyandırdı, sonra da kıkırdayarak uzaklaştı."
Cümlede hangi söz sanatı vardır?
A) Karşıtlık B) Abartma C) Kişileştirme D) Konuşturma

4 "Bahçemizde ak güller ile kara dutlar yan yana büyür; biri sabahı, öteki geceyi hatırlatır."
Cümlede karşıtlık oluşturan kelime çiftlerini yazınız.

5 "Saksıdaki fesleğen, 'Beni biraz güneşe çıkarsanıza!' diye seslendi."
Cümlede hangi söz sanatı belirgin biçimde kullanılmıştır? Açıklayınız.

6 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru olanlar için **D**, yanlış olanlar için **Y** yazınız.
(…) Konuşturma sanatında kişileştirme de bulunur.
(…) Abartmada bir durum yalnızca olduğundan büyük gösterilir, asla küçük gösterilmez.
(…) "Gibi" ve "kadar" kelimeleri benzetmelerde sık kullanılır.
(…) Benzetmede iki varlık arasındaki ortak bir özellikten yararlanılır.

7 "Kardeşimin yanakları elma gibi kıpkırmızıydı."
a) Cümlede ne neye benzetilmiştir?
b) Benzetmede hangi kelime kullanılmıştır?
c) Hangi yönden benzetilmiştir?

8 "Seni yüz kere aradım, bir kere açmadın!"
Cümledeki abartmayı kaldırarak cümleyi yeniden yazınız.

9 Aşağıdakilerin hangisinde **karşıtlık** sanatı vardır?
A) Sabahın aydınlığı gecenin karanlığını kovdu.
B) Ay, bulutların arkasına saklandı.
C) Bu yol bitmek bilmiyor, sanki dünyanın öbür ucuna gidiyoruz.
D) Kedimiz mama kabının başında sabırla bekledi.

10 Boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.
a) Bir şeyi olduğundan çok büyük ya da çok küçük göstermeye ..... denir.
b) Birbirine karşıt olay ya da durumların bir arada kullanılmasına ..... denir.

**ORTA** Pekiştirme Soruları (11–20)

**11** Şiiri okuyunuz. Şiirde **kişileştirme** yapılan iki dizeyi yazınız ve neyin kişileştirildiğini belirtiniz.

**Mahallemiz**

Sabah olunca güneş
Pencereme gülümser,
Serçeler dal dal konup
Neşeli türküler söyler.

Gece iner mahalleye,
Yıldızlar göz kırpar bize;
Karanlıkla aydınlık
Sarılır aynı düşe.

**12** Yukarıdaki şiirde **karşıtlık** sanatının bulunduğu dizeyi ve karşıt kelimeleri yazınız.

**13** Yukarıdaki şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

A) Doğadaki varlıklara insana özgü davranışlar yüklenmiştir.
B) Sabah ve gece vakitleri anlatılmıştır.
C) Bir varlık konuşturularak ona söz söyletilmiştir.
D) Karşıt kavramlar bir arada kullanılmıştır.

**14** "Ağaç" kelimesini kullanarak **kişileştirme** sanatı içeren bir cümle yazınız.

**15** Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **abartma** vardır?

A) Kapıyı yavaşça açıp içeri girdi.
B) Kitaplığımıza yeni kitaplar ekledik.
C) Yağmur akşama doğru dindi.
D) Güldüğünde kahkahası bütün şehri inletti.

16 Cümleleri okuyunuz. Hangisinde **kişileştirme**, hangisinde **konuşturma** vardır?
I. Çaydanlık ocakta öfkeyle homurdanıyordu.
II. Çaydanlık, "Beni ocaktan alın, yanıyorum!" diye bağırdı.

17 Tabloda verilen cümlelerdeki söz sanatlarını yazınız.

| Cümle | Söz sanatı |
|---|---|
| Deniz, kumsala küçük dalgalarla fısıldıyordu. | |
| Kalem, "Beni kemirmekten vazgeç artık!" dedi. | |
| Susuzluktan bir göl içebilirdim. | |
| Genç ile yaşlı, zengin ile yoksul aynı sofradaydı. | |

18 Aşağıdakilerden hangisi söz sanatlarının anlatıma katkılarından biri **değildir**?
A) Anlatımı daha etkileyici hâle getirir.
B) Okurun hayal kurmasını kolaylaştırır.
C) Duyguların daha güçlü aktarılmasını sağlar.
D) Metindeki sayısal bilgilerin doğruluğunu kanıtlar.

19 "Kar yağdı ve her yer beyaza büründü." cümlesini **kişileştirme** sanatını kullanarak yeniden yazınız.

20 Aşağıdaki benzetmelerde neyin neye benzetildiğini yazınız.
a) Göl, ayna gibi pırıl pırıldı.
b) Babamın sesi gök gürültüsü kadar gürdü.

**ZOR** Düşünme Soruları (21–30)

**21** Metni okuyunuz. Numaralanmış cümlelerdeki söz sanatlarını yazınız.

> **(I)** Sabah alarmım öyle bir çaldı ki bütün apartman yerinden sıçradı. **(II)** Pencereden bakınca gökyüzünün surat astığını gördüm. **(III)** Şemsiyem köşeden bana seslendi: "Beni bugün unutma, ıslanırsın!" **(IV)** Sokakta kimi çocuklar sevinçle koşuyor, kimi hüzünle camdan bakıyordu.

**22** Yukarıdaki metinde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi **yoktur**?

A) Abartma B) Benzetme C) Konuşturma D) Karşıtlık

**23** Yukarıdaki metnin III. cümlesindeki söz sanatının anlatıma katkısı nedir? Açıklayınız.

**24** Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem **kişileştirme** hem de **karşıtlık** vardır?

A) Dağlar ağladı, ovalar güldü o gün.
B) Denizin mavisi göğe karıştı.
C) Bin yıl bekledim seni bu kapıda.
D) Kuşlar "Bahar geldi!" dedi dallarda.

**25** "Otobüs çok kalabalıktı." cümlesini aşağıdaki söz sanatlarını kullanarak üç farklı biçimde yeniden yazınız.

a) Abartma b) Kişileştirme c) Karşıtlık

**26** Bir öğrenci "Köpek havladı." cümlesinde kişileştirme olduğunu söylemiştir. Öğrenci haklı mıdır? Açıklayınız.

**27** "Yaz tatili bir göz açıp kapayıncaya kadar geçti."
Cümlede aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

A) Abartma B) Kişileştirme C) Karşıtlık D) Konuşturma

**28** Dörtlüğü okuyunuz. Dörtlükte kullanılan **üç** söz sanatını, geçtiği dizelerle birlikte yazınız.

Dağ başında yalnız çam
Rüzgârla dertleşir durur,
Bir yanı yaz, bir yanı kış;
Dünyalar kadar sabır taşır.

**29** "Bugün sınıfımız arı kovanı gibiydi."
a) Cümlede ne neye benzetilmiştir?
b) Bu benzetmeyle anlatılmak istenen nedir?

**30** Aşağıdaki reklam cümlelerinin hangisinde **konuşturma** sanatından yararlanılmıştır?

A) Bu diş macunu dişlerinizi inci gibi yapar.
B) Buzdolabımız size "Taze kalmak benim işim!" diyor.
C) Hem sıcakta hem soğukta yanınızdayız.
D) Bu ayakkabılarla dünyanın öbür ucuna yürürsünüz.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**